

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Alternatieve brandstoffen en tunnelveiligheid

Brandstoffenmix visie

Clean Power for
transport package /
Alternative Fuels
Infrastructure
directive

Hoe ver zijn wij?

Nationale kaders

SER Energieakkoord

- *Het Energieakkoord is geen doel op zich.*
- *Door fors in te zetten op energiebesparing en hernieuwbare energieopwekking wordt Nederland **minder afhankelijk van kolen, olie en gas**. Dit zijn fossiele bronnen met grote prijsschommelingen die voor een belangrijk deel uit andere delen van de wereld komen.*

- DOMEIN 8 MOBILITEIT EN TRANSPORT

Aanpak

De agenda bevat perspectieven voor de lange termijn (groene groei) en maatregelen voor de korte termijn, aanpassingen in:

- ✓ technologie, gedrag, logistiek en laainfrastructuur

→ Brandstoffenmix visie

Energieakkoord

Wie zaten aan tafel?

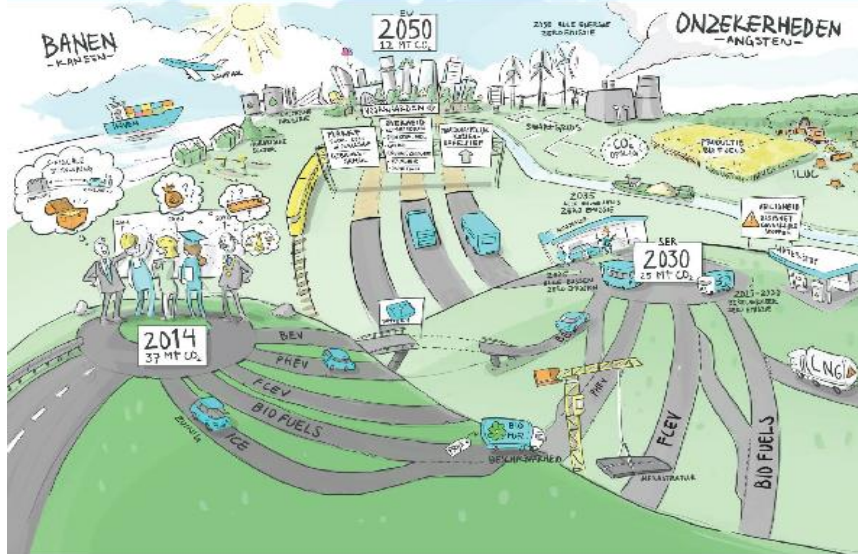
Deze PDF is aanklikbaar, klik op het betreffende onderdeel om door de PDF te navigeren:

Brandstoffenmix visie

Een duurzame brandstofvisie met LEF

De belangrijkste uitkomsten uit het SER-visietraject naar een duurzame brandstoffenmix in Nederland

SER energieakkoord → een duurzame brandstofvisie voor transport.

Een visie die ons:

op de **lange termijn** van 2030 – 2050 inzicht en houvast moet geven bij

de verduurzaming van onze mobiliteit en

een overgang naar **meer duurzame energie in transport** mogelijk kan maken.

SER-doelen

2020 - 15/20 PJ
 2030 max 25 Mton CO₂
 2035 nieuwe verkoop pers. auto's zero-emissie
 2050 max 12 Mton CO₂

Elektrisch

50.000 LEV's

70.000 publieke oplaadpunten

200.000 elektrische voertuigen

32.000 elektr. bestelauto's / 10.000 nw. verkochte voertuigen

500 elektrische bussen

1.000 FEV vrachtauto's

Elektrische (hybride) aandrijving voor 200 nieuwe binnenvaartschepen

100% elektriciteit uit nieuwe opwekking met hernieuwbare bronnen

H2

20 openbare waterstof-tankstations en 1.500 a 2.000 brandstofcel elektrische personenauto's

300 tot 500 brandstofcel elektrische bestelwagens

50 a 100 waterstofbussen incl. tankpunten in 5-7 regio's

10 a 20 stadsdistributietrucks en stedelijke utiliteitsvoertuigen

10% van LPG is biopropan (40 kton)
 10% van LNG is bio-LNG (18 kton)
 100% groen gas (175 kton)

265.000 LPG, 73.000 CNG

41.000 CNG, 10.000 LPG

1.000 groengas in OV, 20 LNG-touringcars

7.300 LNG (36 stations), 2.500 CNG (waaronder afvalinzameling en dual-fuel), 1.200 LPG dual-fuel

1.900 LPG-station, 250 CNG-stations

Bevorderen LNG 10 early adopters + 40 stimulering SSS, bevorderen LNG onder 40 binnenvaartschepen

pilots alternatieven voor niet-elektrische lijnen: (bio)-LNG, waterstof, biodiesel, partiële elektrificatie

Gasvormig

Conventionele aandrijving E.Eff.

EU: 95 gr/CO₂/km in 2021 / bestel: EU: 147 gr/CO₂/km in 2021

Efficiency bevorderen 3.500 schepen en right sizing voor 200 schepen

Carbon neutral growth vanaf 2020

1,5% per jaar

energiebesparing (nog kwantificeren)

Conventionele aandrijving Bio-brandstoffen

10% hernieuwbare energie

groeipad van 5-10% bijmenging voor de binnenvaart en extra afzetmarkt van 54.000 ton FAME + 25.000 ton HVO)

293 Kton biojet fuel per jaar

pilots alternatieven voor niet-elektrische lijnen: (bio)-LNG, waterstof, biodiesel, partiële elektrificatie

Aanspreekpunten

Mark van Kerkhof

Jean-Paul de Poorter

Robert Motshagen

Serge van Dam

Remco Hoogma

Josephine Sturiale

Bundels

Wegvervoer

SER-doelen

2020 - 15/20 PJ
 2030 max 25 Mton CO₂
 2035 nieuwe verkoop pers. auto's zero-emissie
 2050 max 12 Mton CO₂

Tweewielers en LEV

Personen voertuigen

Bestel

Bussen

Vracht

Elektrisch

Stimuleren licht elektrische voertuigen en e-fietsen

Dekkend net aan laadinfrastructuur voor uitrol voertuigen

Stimuleren elektrische bussen

Stimuleren elektrisch vrachtvervoer

H2

Marktvorbereiding brandstofcel elektrische personenauto's

Marktvorbereiding brandstofcel elektrische bestelwagens

Marktvorbereiding waterstofbussen OV stad- en streekvervoer

Ontwikkelen en beproeven brandstofcel elektrische stads-distributietrucks en stedelijke utiliteitsvoertuigen

Gasvormig

Productie van hernieuwbare gassen (bio-LPG, groengas, bio-LNG)

Personen- en bestelauto's op LPG en CNG

Groengas OV-bussen en LNG-touringcars

Zwaar vrachtvervoer op LNG en dual-fuel, licht/korte afstand op CNG

Conventionele aandrijving E.Eff.

Normering licht

Normering zwaar

Fiscaal licht

R&D en kennis zwaar

Conventionele aandrijving Bio-brandstoffen

Marktvorbereiding gezamenlijk standpunt toekomstig Nederlands biobrandstoffenbeleid

Kwaliteit biobrandstoffen

Kwantiteit biobrandstoffen

Scheepvaart

Niche markten

Marktimplementatie LNG

Efficiency in de scheepvaart

Biobrandstoffen scheepvaart

Lucht

Technology, operations and infrastructure

Inzet biokerosine

Rail

Vergroenen van het geëlektrificeerde spoor (hernieuwbare elektriciteit)

Vergroenen van het ongeëlektrificeerde spoor (nu diesel)

Energiebesparing op het spoor

Vergroenen van het ongeëlektrificeerde spoor (nu diesel)

Aanspreekpunten

- Mark van Kerkhof
- Jean-Paul de Poorter
- Robert Motshagen
- Serge van Dam
- Remco Hoogma
- Josephine Sturiale

Clean Power for Transport Directive

RICHTLIJN 2014/94/EU VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen

In deze richtlijn wordt een gemeenschappelijk kader vastgesteld met maatregelen voor de uitrol van **infrastructuur voor alternatieve brandstoffen** in de Unie

teneinde de **olieafhankelijkheid** van vervoersmiddelen zo gering mogelijk te maken en de **milieueffecten** van vervoer te verzachten.

In deze richtlijn worden **minimumeisen** geformuleerd voor het **aanleggen van infrastructuur** voor alternatieve brandstoffen, waaronder oplaadpunten voor **elektrische voertuigen** en tankpunten voor aardgas (**LNG en CNG**) en **waterstof**,

CPTD – niet vrijblijvend

Elektrisch

- op **31 december 2020** een passend aantal publiek toegankelijke oplaadpunten is geïnstalleerd

Waterstof

- dat uiterlijk **31 december 2025** een passend aantal publiek toegankelijke waterstoftankpunten beschikbaar zijn

LNG

- uiterlijk **31 december 2025** een passend aantal publiek toegankelijke LNG-tankpunten beschikbaar zijn

CNG

- dat uiterlijk **31 december 2020** een passend aantal publiek toegankelijke CNG-tankpunten

Daarmee moet dus ook de infrastructuur voor voertuigen en beleving van de tankinstallaties op orde zijn.

Waar staan wij nu?

LNG/CNG.

CNG is al redelijk ingevoerd.

LNG begint marktintroductie, nu twee projecten onder CEF in NL.

Problemen te voorzien voor tunnelveiligheid?

Batterij Elektrisch (incl. hybride).

Markt raakt steeds volwassener, diverse aanbieders, redelijk normaal beeld op de weg.

Problemen te voorzien voor tunnelveiligheid?

Waterstof elektrisch.

Begin marktintroductie. Ongeveer 8 auto's (m.n. Hyundai), één publiek tankstation, enkele dedicated stations (bussen)

Waar staan wij nu?

Elektrisch ligt voor op de ambities, zowel aantallen auto's als aantallen laadinfrastructuur. Zien we iedere dag

Waterstof gaat langzaam, maar begint te komen:

- vijf pilots met minmaal twee bussen en infra (Groningen, Arnhem, Zuid Holland (2x), Helmond – Check Marcel
- binnenkort acht auto's, o.a. RWS, TUDelft, Arnhem, Rotterdam (2 taxi's), Air Liquide, Airproducts
- Hyundai volgend jaar 50 auto's naar NL markt
- Toyota, marktrijpe auto, naar NL als minimaal 5 tankstations
- Honda, productierijp, naar NL???
- BMW en Mercedes binnenkort

Plannen voor opschaling op korte termijn lopen al (EU – 300 bussen)

17 november 2014

Maandag, waterstofdag. Toyota heeft niet alleen de naam van z'n waterstofauto onthuld, we maken ook kennis met de Honda FCV.

Discussie.

- Weten wij eigenlijk wel genoeg over alternatieve brandstoffen en tunnelveiligheid? Weten wij genoeg over hoe ze interacteren?
- Is de wet- en regelgeving rond tunnelveiligheid 'klaar' voor waterstof en elektrisch?
- Hoe zit het met toepasselijke Europese regelgeving?
- **Moeten wij (jullie) iets, of is het allemaal geregeld?**
- **Wie is aan zet?**